

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Görüşleri

Opinions of Pre-School Teacher Candidates on Online Teaching Practice

Hatice UYSAL BAYRAK¹, Hilal KARAKUŞ², Demet GÖKTAŞ³, Hatice Nur GÖK⁴, Zeynep PAYAM⁵

Öz

Bu araştırmanın amacı öğretmenlik uygulaması derslerini çevrim içi olarak gerçekleştiren okul öncesi dördüncü sınıf öğretmen adaylarının görüşlerini, beklentilerini, karşılaştıkları problemleri ve çözüm önerilerini tespit etmek ve elde edilen veriler sonucunda bu sürecin daha iyi koşullara ulaşmasına sağlamaya yönelik öneriler sunmaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) yöntemi benimsenmiş ve veri toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu dördüncü sınıfa devam eden 45 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde, öğretmen adaylarının çoğu çevrim içi öğretmenlik uygulamasını dezavantajlı bulmuştur. Bu süreçte öğretmen adayları en çok anlatım ve soru-cevap yöntem ve tekniklerini kullanmışlardır. Çevrim içi öğretmenlik uygulaması öğretmen adaylarının çoğunda kaygıya neden olmuştur. Öğretmen adaylarının en fazla karşılaştıkları problem türü internet sorunudur. Çevrim içi öğretmenlik uygulamasının daha iyi olması için öğretmen adayları internet sorununun giderilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları aile bireylerinin bu süreçte sırasıyla en çok destekçi, anlayışlı ve saygılı olduklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi eğitim
Öğretmen adayları
Uzaktan eğitim
Çevrim içi
öğretmenlik
uygulaması
Görüş

Abstract

This study aims to determine the opinions, expectations, problems encountered, and solution suggestions of the fourth-grade preschool teacher candidates who carry out their teaching practice courses online, and to provide suggestions to ensure that this process reaches better conditions as a result of the data obtained. In the research, the phenomenology method, one of the qualitative research methods, was adopted and a semi-structured interview form was used to collect data. The research study group consisted of 45 preschool teacher candidates attending the fourth grade. The descriptive analysis method was used in the analysis of the data used in the research. When the research results were examined, most teacher candidates found the online teaching practice disadvantageous. The teacher candidates mostly used lecture and question-answer methods and techniques during this process. The online teaching practice has caused anxiety in most of the teacher candidates. The most common problem encountered by teacher candidates is internet problems. For the online teaching practice to be better, the teacher candidates stated that the internet problem should be resolved. The teacher candidates stated that family members were the most supportive, understanding, and respectful in this process, respectively.

Keywords

Preschool education
Teacher candidates
Distance education
Online teaching
practice
Opinion

Başvuru Tarihi/Received

05.06.2023

Kabul Tarihi /Accepted

13.12.2023

| Araştırma Makalesi / Research Article |

Suggested APA Citation/Önerilen APA Atıf Biçimi:

Uysal Bayrak, H., Karakuş, H., Göktaş, D., Gök, H. N., & Payam, Z. (2023). Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüşleri. *Manisa Celal Bayar University Journal of the Faculty of Education*, 11(2), 175-198, <https://www.doi.org/10.52826/mcbuefd.1308242>.

¹ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Niğde, TÜRKİYE; <https://orcid.org/0000-0003-3996-2402>

² Sorumlu Yazar, Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sinop, TÜRKİYE; <https://orcid.org/0000-0002-1439-9468>

³ Millî Eğitim Bakanlığı, İstanbul, TÜRKİYE; <https://orcid.org/0000-0003-4091-8978>

⁴ Millî Eğitim Bakanlığı, İstanbul, TÜRKİYE; <https://orcid.org/0000-0003-1563-8114>

⁵ Millî Eğitim Bakanlığı, Şanlıurfa, TÜRKİYE; <https://orcid.org/0000-0001-8876-3552>

GİRİŞ

Okul öncesi dönem, çocukların bütün gelişim alanlarının en hızlı olduğu dönemdir. Bu sebeple okul öncesi dönem gelişim açısından kritik bir öneme sahiptir. Okul öncesi dönemde edinilen bilgi, beceri ve davranışlar çocukların gelecek yıllardaki alışkanlıklarını, kişiliğini ve eğitim yaşamını etkilemektedir (Balaban, 2017). Genç nüfusun hızla arttığı ve kadın nüfusunun çalışma hayatına daha fazla katıldığı ülkemizde okul öncesi eğitime olan talebin de artmakta olduğu görülmektedir (Karaman ve diğ., 2007; Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2020). Geleceğin gelişmiş toplumlarını oluşturacak olan çocuklara yatırım yapmak ve okul öncesi dönemi çocuklarına yarar sağlamak amacıyla çok sayıda okul öncesi öğretmenliği lisans programlarının açılması söz konusudur. Böylece, eğitimin kalitesinin hem nicelik hem de nitelik açısından geliştirilerek artırılması amaçlanmaktadır. Ancak bu girişimler, toplumun temelini oluşturan çocuklara sağlanacak eğitimin niceliğini artırırken niteliği konusunda zaman zaman kaygı uyandırmaktadır (Karaman ve diğ., 2007). Toplumların eğitim uygulamaları ile gelişmişlik seviyeleri arasında doğrusal bir ilişki bulunduğu için gelişmiş toplumlar eğitime yaptıkları önemli yatırımları ve eğitim hizmetlerini yaygınlaştırarak ülkelerinin kalkınma seviyesini artırmaktadırlar. Bu amaç doğrultusunda tüm eğitim kademelerinde okullaşma oranları artırılarak bütün nüfus asgari düzeyde mecburi eğitimden faydalanmalıdır. Ülkelerin kalkınma seviyeleri, ekonomik olanakları, okul çağındaki nüfusun genel nüfusa oranı, öğretmenlerin istihdam edilme oranları, eğitime yönelik kültürel tutumları, olağanüstü durumlara hazırlıksız yakalanma ve teknolojik yetersizlikler gibi durumlar eğitim hizmetlerinin o ülkelerdeki bireylere ulaşmasında önemli sorunlar doğurmaktadır (Gelişli, 2015). Çok yakın zamanda bu sorunlardan birinin doğmasına sebep olan Covid-19 salgınına tüm dünyanın hazırlıksız yakalanması, ülkeleri sağlık ve ekonomi kadar eğitim açısından da olumsuz etkilemiştir. İlk olarak Çin'in Wuhan kentinde, 2019 Aralık ayında bu salgına neden olan Covid-19 virüsü tespit edilmiş ve tüm dünya bu virüsün etkisi altında kalmıştır. Bu durumu Dünya Sağlık Örgütü pandemi olarak ilan etmiştir (Can, 2020). Covid-19 virüsü dünyada olduğu gibi ülkemizde de hızla yayılmaya başlamıştır. Birçok alanda aksaklıklara sebep olmuş ve yayılmasını engellemek adına bazı kısıtlamalara gidilmiştir. Eğitim sistemi de bu kısıtlamalardan etkilenen kurumlar arasında olup 16 Mart 2020 tarihi itibarıyla üç hafta tatil kararı ile eğitim-öğretime ara verilmiştir (Bakioğlu ve Çevik, 2020). Diğer tüm eğitim kademeleri gibi yükseköğretim kurumlarında da bu tarihten itibaren üç hafta süreyle eğitime ara verilmiştir (MEB, n.d.). Bu üç haftalık süreçte staj gibi uygulamalı derslerin de eğitimlerine ara verilmiştir. Ancak pandeminin ne zaman sona ereceği konusunda belirsizlikler olduğundan eğitim sisteminin daha fazla aksamasının önüne geçmek için uzaktan eğitime geçilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Türkiye'de vaka sayısının hızla artmasıyla birlikte Yükseköğretim Kurulu; ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitimlerin teorik derslerinin yapılması ile ilgili yetkiyi üniversitelere devretmiştir (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2021). Uzaktan eğitim dünya genelinde aslında çok uzun zamandır yaygın olarak kullanılan bir uygulama olmasına rağmen pandemi nedeniyle yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime yapılan bu ani geçişe dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de hazırlıksız yakalanılmıştır. Hazırlıksız yakalanma ile beraberinde getirdiği sorunları iyileştirmek adına yapılan çalışmalar ülkemizde de hız kazanmıştır. Bu kapsamda Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Zoom, MS Teams, üniversitelerin uzaktan eğitim sistemleri ve benzeri platformlar ön plana çıkmıştır. Eğitim sürecinin bir bölümü halen bu uygulamalar üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Pandemi döneminde eğitimde yaşanabilecek krizi yönetebilmek amacıyla yaygınlık kazanan uzaktan eğitim uygulamaları çevrim içi ve çevrim dışı eğitim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Her eğitim türünde olabileceği gibi çevrim içi ve çevrim dışı eğitimin de kendi içinde bazı avantajları ve dezavantajları bulunmaktadır (Demir, 2014). Genel olarak uzaktan eğitim; zaman ve mekânda esneklik sağlaması (Bozkurt, 2017), bedensel engeli olan bireylerin eğitime erişebilmesi, bireylerin bilgiye ulaşması (Ak, Oral ve Topuz, 2018) ve bilgi paylaşımını kolaylaştırması (Erfidan, 2019) gibi avantajlar sağlamaktadır. Dezavantajları ise olası problemlerin anında çözülememesi (Dinçer, 2006), gerekli teknolojik araçlara sahip olmama, uygulamalı dersler için uygun olmaması (Demir, 2014), kişilerarası etkileşimin kısıtlanması, motivasyon eksikliği (Karakuş, Ucuzsatar, Karacaoğlu, Esendemir ve Bayraktar, 2020) ve maddi açıdan yetersiz olma (Altıparmak, Kurt ve Kapıdere, 2011) sayılabilir. Bu süreçte dijital öğrenme uygulamaları ile uzaktan yürütülen eğitim zaman ve mekândan bağımsız olarak ilerlediği için teknoloji okuryazarlığı, donanım

varlığı, uzaktan öğretim yöntemleri, kullanılan içerik ve bireylerin değişen koşullara hemen uyum sağlayamaması gibi sorunlar ile karşılaşılabilir (Bayındır, 2021). Dolayısıyla üniversite öğrencileri, salgın döneminde yükseköğretimde uzaktan eğitime geçilmesiyle derslerin teorik ve uygulama boyutunda eşit olmayan olanaklardan kaynaklı problemlerle karşılaşmışlardır (Güven ve Uçar, 2021). Pandemi döneminde uzaktan eğitime dair yapılan çalışmalar incelendiğinde yükseköğretim öğrencilerinin internet ve bilgisayara ulaşımında sorun yaşadıkları (Duygun, 2020) ve sosyal ilişkilerinin sınırlandığı (Altuntaş, Başaran, Özeke ve Yılmaz, 2020) tespit edilmiştir. Dolayısıyla yüz yüze eğitimin uzaktan eğitime göre daha avantajlı ve daha verimli olduğu ortaya konmuştur (Duygun, 2020; Keskin ve Özer Kaya, 2020). Bununla birlikte öğrenciler uzaktan eğitimi olağanüstü durumlar için alternatif bir çözüm yöntemi olarak gördüklerini (Keskin ve Özer Kaya, 2020), çevrim içi dersleri tekrar izleme olanağı sağladığı için daha iyi olduğunu belirtmişler; derslere evde katılmaktan, sınavların ödev şeklinde gerçekleştirilmesinden (Duygun, 2020) ve teknik açıdan kendilerini geliştirme fırsatı elde etmelerinden memnun olduklarını (Altuntaş ve diğ., 2020) ifade etmişlerdir.

Öğretmen adayları, MEB tarafından belirlenmiş olan öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterliklerine sahip ve bu bağlamda sorumluluklarının bilincinde olarak yetiştirilmelidir. Çocuğun gerekli bilgi ve becerileri kazanmasında oldukça önemli bir yeri olan öğretmen adaylarına lisans programları boyunca buna yönelik eğitim-öğretim verilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda lisans programı içeriğinde olan tüm kuramsal derslerin gerçek ortamda ve planlanmış biçimde işe koşulduğu dersler uygulama dersleridir (Karaman ve diğ., 2007). Eğitim fakültelerinde son sınıfa devam eden öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması dersini almaktadır. Bu ders kapsamında uygulama okullarına gidilerek çeşitli etkinlikler düzenleyip öğretmenlik uygulamalarını yaparak öğretmenlik mesleğine hazırlık yapmaları sağlanmaktadır. Öğretmenlik mesleği gibi toplumun yapıtaşısı olan insanla birebir çalışarak uygulamalı bir alanda görev yapacak bireylerin, öğretmenliğin gerektirdiği bilgi birikimi kadar becerileri de edinmiş olması beklenmektedir (Karakuş ve diğ., 2020). Özellikle öğretmenlik uygulaması dersine sahip eğitim fakültesindeki programların uzaktan eğitimle uygulamaları nasıl yapacakları konusunda tüm paydaşlarda sorular oluşmuştur. Bunun temel nedeni ise öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının sınıf ortamında yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlayan ve nitelikli birer öğretmen olarak yetişmelerine katkıda bulunan önemli bir uygulama olmasıdır (Baran, Yaşar ve Maskan, 2015). Öğretmenlik uygulaması dersi, öğretmen adaylarına üniversite yaşamları boyunca aldıkları birbirinden farklı derslerin kazanımlarında yer alan öğretim yöntem ve teknikleri ile öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı, sınıf yönetimi ve ölçme değerlendirme bilgilerini uygulamaya yansıtabilecekleri bir imkân sunmaktadır (Özkılıç, Bilgin ve Kartal, 2008). Öğretmenlik uygulaması dersi, öğretmenlik uygulaması I ve II olarak iki dönemlik dersi oluşturmakta ve bu dersler öğretmen adaylarıyla birlikte uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim elemanlarıyla birlikte yürütülmektedir. Öğretmen adaylarının bu süreci nasıl gerçekleştirdiğini takip etmek, bir sorun olup olmadığını görmek, eğer bir sorun varsa bunlara nasıl çözüm yolları geliştirilebileceği ile ilgili öneriler sunmak ancak etkili bir takip sayesinde mümkün olmaktadır (Hergüner, Arslan ve Dünder, 2002). Bu takip, uygulama öğretim elemanları tarafından gerçekleştirilmektedir. Öğretim elemanları, öğretmen adaylarına verdikleri dönütlerle adayların gelişimlerine destek oldukları gibi üniversite ve uygulama okulları arasında iletişimi de sağlamaktadırlar (Bates ve Burbank, 2008; Gökçe ve Demirhan, 2005). Uygulama süreci boyunca öğretim elemanlarının en çok etkileşim kurdukları kişiler öğretmen adayları ve uygulama öğretmenleri olarak görülmektedir (Yıldız, Çengel ve Alkan, 2021). Öğretmenlik uygulamalarında öğretmen adaylarının performanslarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve geri bildirimlerinin sağlanması bu dersin gereklilikleri arasında bulunmaktadır (Kılıç, Bayrak ve Karaman, 2017). Bununla birlikte bu ders aracılığıyla öğretmen adaylarından gerçek okul ortamında gözlem yapmaları, öğretme-öğrenme sürecine ilişkin fikir edinmeleri ve öğrendiklerini uygulamaya yansıtılmaları beklenmektedir (Dursun ve Kuzu, 2008).

Öğretmenlik belirli bir zaman dilimini değil; hayat boyu öğrenme, işbirliği ve takım çalışmasını gerektiren bir meslektir. Nitekim kuramsal ve uygulamalı derslere yönelik düzenli yürütülen bir eğitimin lisans döneminde veriliyor olması, bu mesleği icra edecek öğretmen adaylarının yetişmeleri bakımından oldukça önemlidir (Piştav Akmeşe ve Kayhan, 2021). Okul Öncesi Öğretmenliği programı özelinde ise uzun soluklu bir usta-çırak ilişkisi olarak

nitelendirilen öğretmenlik uygulamasında öğretmen adayı, staj yaptığı kurumda bir yandan kurum kültürünü öğrenmeye çalışırken bir yandan da idari işlerin nasıl işlediği, çocuğa nasıl rol model olması gerektiği, çocuk-veli-öğretmen etkileşimi, öğretmenin sorumlulukları ve sınıf yönetimi gibi pek çok tecrübeyi edinmektedir (Gök Çolak ve Efeoğlu, 2021). Okul öncesi dönemin çocuğun gelişimi üzerinde önemli bir yere sahip olduğu ve okul öncesi eğitim çağında kazanılan davranışların kişilik gelişiminin temelini oluşturduğu düşünüldüğünde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan veya bu kurumlarda görev yapmak üzere yetiştirilen okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının nitelikleri önem kazanmaktadır (Başal, Bağçeli Kahraman, Özen Uyar, Tabak ve Turan 2017; Dağlıoğlu, 2009). Nitekim okul öncesi eğitimin kaliteli bir şekilde gerçekleşmesinde öğretmenlerin nitelikli yetiştirilmesi konusu önemli paya sahiptir (Polat ve Niran, 2021). Bununla birlikte pandemi sürecinde MEB'e bağlı tüm kademelerde hizmet veren okulların yüz yüze eğitime ara vermesi ile çoğu eğitim fakültesi öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulama etkinliklerinin çevrim içi öğretim ortamlarında devam etmesini uygun görmüştür. Böylece öğretmen adayları bu ders kapsamında uygulamalarını okulda yapması gerekirken çevrim içi sınıflara uzaktan katılarak öğretim etkinliklerini gerçekleştirmiş ve mezun olmuşlardır (Aslan Altan, 2021). Buna ek olarak, eğitim fakültesi bünyesinde tüm öğretmen adayları benzer bir süreci deneyimlememiştir. Örneğin, Okul Öncesi Öğretmenliği programı öğrencileri staj yaptıkları anaokullarında salgının seyrine göre çeşitli zamanlarda eğitimin yüz yüze yapılmasıyla öğretmenlik uygulamalarını kimi zaman çocuklar sınıftayken kimi zaman ise evde ekran başındayken yapmışlardır. Bu çeşitlilikten kaynaklı sürecin belirsiz olmasıyla uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarını çeşitli uzaktan eğitim araçlarıyla sınıfa davet etmesi veya çevrim içi-çevrim dışı olarak yaptığı uygulamalarla öğretmen adaylarının bir hayli yorulduğu belirtilmiştir (Gök Çolak ve Efeoğlu, 2021). Karadüz, Eser, Şahin ve İlbay (2009) yaptıkları çalışmalarında öğretmen adaylarının çocuklar ile iletişim kurma becerilerinin yalnızca uygulamalar esnasında çocuklarla yüz yüze geldiklerinde kullanabildiklerini ifade etmişlerdir. Çocuklarla yüz yüze bir araya gelmeden uygulama yapmak zorunda kalan öğretmen adaylarının, önemli öğretmen yeterliklerinden olan iletişim ve sınıf yönetimi becerilerinde olumsuz deneyimler yaşamaları oldukça doğaldır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında öğretmenlik uygulaması dersi alan öğretmen adaylarının deneyimleri birkaç yönden diğer gruptan ayrılmaktadır. Öncelikle, bu gruptaki öğretmen adayları yüz yüze eğitimde okul ortamında yaptıkları etkinlikleri planlama, yürütme ve değerlendirme aşamalarını uzaktan yürütmek durumunda kalmıştır. Okullarda uygulamalarından sorumlu uygulama öğretmenleri daha önceki yıllarda mezun olup halen öğretmenlik yaptığı için uzaktan eğitim deneyimi yoktur ya da kısıtlıdır. Dolayısıyla uygulama öğretmenlerinin bu konuda öğretmen adaylarını yönlendirebilecek deneyimleri sınırlı kalmaktadır. 2020-2021 eğitim-öğretim yılından sonra mezun olacak olan öğretmen adaylarının ise akademik hayatlarının en az iki yılı uzaktan eğitim ile geçmiş olacaktır (Gök Çolak ve Efeoğlu, 2021). Öğretmen adayları öğretim etkinliklerinin hem katılımcısı hem de uygulayıcısı olarak sorumlu oldukları öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında pandemi döneminde başlayan yeni bir maceranın önemli paydaşları olarak görülmektedir (Aslan Altan, 2021). Bu bağlamda 2020-2021 yılı eğitim fakültesi dördüncü sınıf öğrencileri sınıf ortamında yüz yüze öğretmenlik yapmak üzere yetiştirilmiş; fakat son senelerinde uzaktan eğitime denk gelmiş ve lisans eğitimleri sırasında edindikleri bilgi ve deneyimlerini uzaktan eğitimi hızlıca yürütebilecek şekilde güncellemek durumunda kalarak sınıf ortamında yüz yüze etkinlik yapma deneyimi olmamış bir gruptur. Dolayısıyla, sözü geçen yılda bu dersi alan öğretmen adaylarının deneyimleri öğretmen yetiştirme alanına ışık tutacak niteliktedir (Gök Çolak ve Efeoğlu, 2021). Ayrıca 2020-2021 eğitim öğretim yılında öğretmen adayları öğretmenlik uygulamalarını ilk defa uzaktan eğitimle gerçekleştirmiş ve bu durumun da ortaya çıkardığı bazı sonuçların olacağı tahmin edilmektedir. Bu sonuçların neler olabileceği ise özellikle alan uzmanları, araştırmacılar ve politika yapımcıları açısından merak konusu olmuştur. Bu doğrultuda farklı alanlarda öğretmenlik uygulamasına ilişkin öğretmen adaylarının sorunlarını inceleyen ve sorunlara çözüm getiren çeşitli araştırmalar bulunmaktadır (Akıncı ve Pişkin Tunç, 2021; Altuntaş ve diğ., 2020; Aslan Altan, 2021; Aydın, 2021; Aygüneş, Mirzeoğlu ve Güneş, 2022; Bayındır, 2021; Duman, 2020; Eti ve Karaduman, 2020; Gök Çolak ve Efeoğlu, 2021; Güven ve Uçar, 2021; Karakuş ve diğ., 2020; Koç, 2020; Piştav Akmeşe ve Kayhan, 2021; Ülger, 2021; Ünal ve Durmuş, 2021). Ancak pandeminin olağanüstü bir durum olarak dünya ve ülkemiz gündemine aniden girmesi nedeniyle uygulamalarda fikir almak amacıyla başvurulabilecek alan yazında hâlihazırda okul öncesi öğretmen adaylarının

çevrim içi öğretmenlik uygulamaları dersine ilişkin görüşlerini içeren az sayıda çalışmaya rastlanmıştır (Kalkan ve Yıldız, 2022). Bu ve benzeri olağanüstü durumların tekrarlanması halinde hazırlıklı olmak, öğretmenlik uygulamasının paydaşlarından birisi olan öğretmen adaylarının istek ve gereksinimlerini de göz önünde bulundurarak bu dersten verim almak ve dersin amacına ulaşmasını sağlamak doğru yürütülen erken çocukluk eğitimi ve öğretmen yetiştirme politikalarından birisi olacaktır. Dolayısıyla buradaki ihtiyaçtan yola çıkılarak alan yazındaki bu boşluğun doldurulması önem arz etmektedir. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı öğretmenlik uygulaması derslerine çevrim içi olarak dâhil olan öğretmen adaylarının görüşlerini, beklentilerini, karşılaştıkları problemleri, çözüm önerilerini ortaya koymak ve elde edilen veriler neticesinde bu sürecin daha iyi koşullarda yürütülmesi için öneriler sunmaktır. Bu bağlamda “Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasının yüz yüze eğitime göre olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?
2. Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasında kullandıkları yöntem ve teknikler nelerdir?
3. Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasına yönelik kaygı düzeylerinin uygulamaya yansımaları nasıldır?
4. Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde karşılaştıkları problemler nelerdir?
5. Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasına yönelik beklentileri nelerdir?
6. Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasında aile bireylerinin tutumlarına ilişkin görüşleri nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma; görüşme formu, gözlem veya doküman analizi gibi teknikler kullanılarak içinde bulunulan durumu tüm gerçekliğiyle ele alan araştırmalar olup (Yıldırım ve Şimşek, 2013) olgu bilim yönteminde katılımcıların olguya yönelik deneyimleri tanımlandığı için onların deneyimleri önem taşımaktadır (Creswell, 2007). Bu bağlamda, bu çalışmada da okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasına yönelik görüşleri incelendiği için çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecini deneyimlemişlerdir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar dönemi İç Anadolu ve Karadeniz Bölgelerinde bulunan iki üniversitenin Okul Öncesi Öğretmenliği programında dördüncü sınıfa devam eden 45 öğretmen adayı (40 kadın, 5 erkek) oluşturmuştur. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yönteminden uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmanın verileri gönüllülük esasına dayanılarak toplanmıştır. Öğretmen adaylarından araştırmaya katılmaları konusunda yazılı izin alınmış ve kendi istekleri doğrultusunda araştırmaya katılmışlardır. Öğretmen adaylarına ait bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Demografik Özellikleri

Değişkenler		N
Yaş	21	9
	22	15
	23	11
	24	6
	27 ve üstü	4
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	21
	Mesleki ve Teknik Lise	12
	Düz Lise	5
	İmam Hatip Lisesi	6
	Açık Öğretim Lisesi	1
İnternet bağlantısını sağlama türü	Sabit	32
	Mobil	13
Bilgisayara sahip olma durumu	Var	31
	Yok	14
Öğretmenlik uygulamasına katılım sağladıkları araç	Telefon	23
	Bilgisayar	22
Teknoloji kullanımında yeterli hissetme durumları	Evet	25
	Hayır	20

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çoğunluğunun (N=26) 22-23 yaşlarında olduğu görülmektedir. 21 öğretmen adayı Anadolu Lisesi mezunudur. Öğretmen adaylarının çoğu internet bağlantısını sabit hatlarla (N=32) sağlamaktadır ve bilgisayara (N=31) sahiptir. Öğretmen adaylarının yarısından fazlası (N=23) öğretmenlik uygulamasına telefon ile katılmaktadır ve yarısından fazlası (N=25) teknoloji kullanımında yeterli hissettiklerini ifade etmişlerdir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmacılar 17 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlamışlardır. Bu sorular okul öncesi eğitimi alanında iki alan uzmanının görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşü doğrultusunda 17 sorudan 1 tanesi çıkarılarak ve 3 tanesi birleştirilerek sorular yeniden düzenlenmiş, istenilen amaca hizmet edecek şekilde uygulama için kullanılabilir hale getirilmiştir. Buna istinaden görüşme formuna katılımcıların demografik özelliklerini (cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü, internet ve bilgisayar imkânları, teknoloji kullanımında kendini yeterli görüp görmeme gibi) ortaya koyan yedi madde eklenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme formu öğretmen adaylarına "Google Form" aracılığıyla ulaştırılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz, elde edilen verilerin daha önceden belirlenen temalara göre yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Verileri farklı araştırmacılar bireysel olarak kodlamış ve analiz etmişlerdir. Bu analizler sonucunda ortak karar verilmiştir.

Araştırmanın inanılabilirliğini ve aktarılabilirliğini sağlamaya yönelik öğretmen adaylarının görüşleri ile ilgili doğrudan alıntılar verilmiştir. Öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerden alıntılar sunabilmek amacıyla görüşler K1, K2, K3, ... ve K45 olarak kodlanarak etik ilkeler korunmuştur. Bununla birlikte, görüşme soruları ve verilerin analizi sonucu elde edilen bulgular okul öncesi eğitimi ve nitel araştırma yöntemleri konusunda uzman kişilerin görüşlerine sunulmuştur. Bu şekilde araştırmanın geçerliği sağlanmıştır. Araştırmanın tutarlılığını sağlamaya yönelik öğretmen adayları ayrıntılı olarak betimlenmiş, verilerin toplanması ve verilerin analizi bölümleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Bu şekilde araştırmanın güvenilirliği sağlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Araştırmanın Etik İzinleri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Sinop Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 27/05/2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2021/69

BULGULAR

Bu bölümde okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgular alt problemler şeklinde sunulmuştur.

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasının Yüz Yüze Eğitime Göre Olumlu ve Olumsuz Yönleri

Okul öncesi öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulamasının yüz yüze eğitime göre olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir? birinci alt problemine ilişkin görüşme sorularından elde edilen bulgulara tablolar halinde yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci sorusunda öğretmen adaylarına “Çevrim içi öğretmenlik uygulaması yüz yüze eğitime göre sizce avantaj mıdır dezavantaj mıdır?” sorusu sorulmuştur. Okul öncesi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu (N=30) çevrim içi öğretmenlik uygulamasını yüz yüze eğitime göre dezavantaj olarak görürken, bazı öğretmen adayları (N=12) hem avantaj hem dezavantaj olarak görmekte ve öğretmen adaylarının çok azı (N=3) bu durumu avantaj olarak görmektedir. Daha sonra öğretmen adaylarına neden bu şekilde düşündükleri sorulmuş ve öğretmen adaylarının buna ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur

Tablo 2. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasının Avantaj veya Dezavantaj Olma Durumunun Nedenlerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Avantaj	Deneyim kazanma	6
	Zaman tasarrufu	3
	Teknoloji kullanımı	3
	Ekonomik olma	3
	Eğitime devamlılık sağlama	3
	Koşullara uyum sağlama	1
	Fırsat eşitliği sağlama	1
Dezavantaj	İletişimsizlik	14
	Aynı ortamda olunmaması	12
	İnternet sorunu	10
	Verimin düşük olması	7
	Sınıf yönetiminde zorluk	5
	Deneyimsizlik	3
	Aktif katılım sağlamada zorluk	2
	Teoriği uygulamaya yansıtamama	1
	Yöntem-teknik sınırlılığı	1
	Etkinlik seçiminin kısıtlı olması	1

Tablo 2 incelendiğinde çevrim içi öğretmenlik uygulamasını avantaj olarak gören öğretmen adayları bunun nedenlerini sırasıyla en çok deneyim kazanma (6), zaman tasarrufu (3), teknoloji kullanımı (3), ekonomik olma (3), eğitime devamlılık sağlama (3), koşullara uyum sağlama (1) ve fırsat eşitliği sağlama (1) olarak belirtmişlerdir. Dezavantaj olarak gören öğretmen adayları ise nedenlerini sırasıyla en çok iletişimsizlik (14), aynı ortamda olunmaması (12), internet sorunu (10), verimin düşük olması (7), sınıf yönetiminde zorluk (5), deneyimsizlik (3), aktif katılım sağlamada zorluk (2), teoriği uygulamaya yansıtamama (1), yöntem teknik sınırlılığı (1) ve etkinlik seçiminin kısıtlı olması (1) olarak belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmen adayları, “Eğer avantaj olduğunu düşünüyorsanız nedenlerinin neler olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna yönelik görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K11: “...Çevrimdışı uygulamalar ile teknoloji ile çocuklara ulaşmanın ve uygulamalar yapmanın yöntemlerini öğrendiğimizi düşünüyorum...”

K20: “...İlerleyen süreçte herhangi bir uzaktan eğitim olduğunda neler yapılabilir buna yönelik tecrübe kazandığımızı düşünüyorum...”

Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasında Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Araştırmanın üçüncü sorusu “Çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde kullandığınız yöntem ve teknikler nelerdir?” sorusuna verilen cevapların dağılımı Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Kullanılan Yöntem ve Tekniklere İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kod (Yöntem ve Teknikler)	f
Anlatım	15
Soru-cevap	14
Deney	9
Drama	8
Gösterip yaptırma	6
Beyin fırtınası	4
Scamper	2
Gösteri	1

Tablo 3 incelendiğinde çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının en çok kullandığı yöntem ve tekniklerin sırasıyla anlatım (15) ve soru-cevap (14) yöntem ve teknikleri olduğu görülmektedir. Bununla birlikte; öğretmen adaylarının deney, drama, gösterip yaptırma, beyin fırtınası, scamper, gösteri gibi yöntem ve teknikleri de kullandıkları belirtilmiştir. Bazı öğretmen adayları kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K5: “...Küçük yaş grubu olduğu için daha çok gösterip yaptırma yöntemini kullandım. Etkinlikleri önceden hazırlayıp örnek olması için gösterdim, çocuklar da yaratıcılıklarını ekleyerek çalışmalar yaptı...”

K14: “...Uzaktan olduğu için genelde gösteri tekniğiyle geçti. Ama gösterip yaptırma tekniğine de yer verdim...”

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Kaygı Düzeylerinin Uygulamaya Yansımaları

Araştırmanın dördüncü sorusunda dördüncü sorusunda “Çevrim içi öğretmenlik uygulaması sizde kaygı oluşturdu mu?” sorusu sorulmuştur. 41 okul öncesi öğretmen adayı çevrim içi öğretmenlik uygulamasının kendisinde kaygı oluşturduğunu ve 4 öğretmen adayı ise kaygı oluşturmadığını belirtmişlerdir. Bu soruya ilişkin bazı öğretmen adayları görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K9: “...Evet. Anlattığım, yapmaya çalıştığım etkinlik ne kadar anlaşıldı? Anlaşıldı mı? Çocuklar beğendi mi? Eğlendi mi? Sonuçta etkinlikleri okulda çocuklarla etkileşim içinde yüz yüze olmadığım için ne yapacağım? Nasıl olacak? Konusunda çok fazla kaygı yaşadım...”

Farklı görüşte olan öğretmen adayları bulunmaktadır. Bir öğretmen adayı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

K7: "...Hayır. Çünkü bu yeni bir süreç. Hem çocuklar hem bizler için, bu yüzden bu durumun geçici olduğunu, bu sürecin en iyi şekilde atlatılması gerektiğini düşünüyorum..."

Çevrim içi öğretmenlik uygulamasının kendisinde kaygı oluşturduğunu belirten öğretmen adaylarına "Çevrim içi öğretmenlik uygulamasında sizi kaygılandıran etmenler nelerdir? Uygulamanızı ne yönde etkiledi?" sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasında Kaygılandıran Etmenlere İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Kaygılandıran Etmenler	Sınıf yönetimini sağlayamama	10
	Teknolojik sorunların olması (internet sorunu, elektrik kesintisi)	10
	Uzaktan eğitim şartlarının uygun olmaması	10
	Etkinlik bulma konusunda zorluk	8
	Deneyim olmaması	5
	İletişim kuramamak	4
	Ebeveynin çocuğun yanında bulunmaması	2
	Olumsuz düşünce	2
Kategori	Kod	N
Kaygı durumunun uygulamayı nasıl etkilediği	Olumsuz	42
	Olumlu	3

Tablo 4 incelendiğinde çevrim içi öğretmenlik uygulamasında öğretmen adaylarını kaygılandıran etmenlerin en çok sınıf yönetimini sağlayamama (10), teknolojik sorunların olması (internet sorunu, elektrik kesintisi) (10), uzaktan eğitim şartlarının uygun olmaması (10), ve etkinlik bulma konusunda zorluk (8) olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının 42'si oluşan kaygının uygulamayı olumsuz etkilediğini, 3'ü de olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin bazı öğretmen adayları görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K9: "...Çocuklar üzerinde etkili olabilecek miyim konusunda ve ailelerin bizleri izlemesi, çocuklardan uzakta olmak konusunda kaygılarım vardı. Etkinliklerde ilk zamanlarda çok endişeli ve çok heyecanlıydım. Hal böyle olunca uygulamalarda planladığım gibi ilerlemedi..."

K11: "...İlk başlarda etkinlikleri çevrim içi ortamda uygulamak için uyarılma konusunda, iletişim ve etkinlik sürecinin nasıl işleneceğine dair bazı kaygılarım oldu. Bu kaygılar etkinlik planlamada ve sınıf yönetiminde bazı zorluklar yaşamama sebep oldu..."

Daha sonra öğretmen adaylarına "Çevrim içi öğretmenlik uygulamasında sınıf yönetimi becerilerinizi sağlayabildiniz mi? Neden?" sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasında Sınıf Yönetimi Becerilerinin Sağlanıp Sağlanamadığına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Sınıf yöntemi becerilerini sağlama	Dikkat çekici unsurların kullanılması	5
	Öğretmenin yardımcı olması	3
	Anlayışlı sınıf ortamının sağlanması	2
	Aktif katılım sağlanması	1
	Ebeveynlerin çocukların yanında bulunması	1
	Çocukların gelişim özelliklerinin uygun olması	1
	Kullanılan yöntem-tekniklerin uygun olması	1
Sınıf yöntemi becerilerini sağlayamama	Aynı ortamda bulunulmaması	6
	Öğretmen-çocuk ilişkisi kurulamaması	4
	Çocukların gelişim özelliklerinin uygun olmaması	4
	İnternet bağlantısı sorunu	4
	Kontrolü sağlayamama	2
	Sınıf mevcudunun az olması	1
Deneyimsiz olma	1	

Tablo 5'te öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde sınıf yönetimi becerilerini hem sağlama hem de sağlayamama durumlarına ilişkin görüşleri yer almaktadır. Sınıf yönetimi becerilerini

sağlayabildiğini belirten öğretmen adayları bu durumun nedenlerini sırasıyla en çok dikkat çekici unsurların kullanılması (5), öğretmenin yardımcı olması (3) ve anlayışlı sınıf ortamının sağlanması (2) olarak belirtmişlerdir. Sınıf yönetimi becerilerini sağlayamayan öğretmen adayları ise bu durumun nedenlerini sırasıyla en çok aynı ortamda bulunulmaması (6), öğretmen-çocuk ilişkisinin kurulamaması (4), çocukların gelişim özelliklerinin uygun olmaması (4) ve internet bağlantısı sorunu (4) olarak belirtmişlerdir. Sınıf yönetimi becerilerini sağladığını belirten bazı öğretmen adayları görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K2: "...Evet. Herkesin bu koşullara adapte olurken birbirinin halinden anladığımı gördüğüm için rahat bir şekilde uygulama yaptım, becerilerimi daha rahat şekilde gösterdim..."

K32: "...Evet. Çocuklara sınıfta olduğu kadar yakın olmasak da dikkatlerini çekecek yollarla sınıf yönetimini sağladığımı düşünüyorum..."

Sınıf yönetimi becerilerini sağlayamadığını belirten öğretmen adayları da bulunmaktadır. Bu öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

K9: "...Ben bu konuda çok da iyi olduğumu düşünmüyorum. Uygulama sürecinde çocuklar bizleri etkin bir şekilde dinlemediler. Çocuklar küçük yaş ve ekran önünde onları tutmak zordu. Bu süreçte dikkatleri çok dağıldı..."

K26: "...Evet sağlayabildiğimi düşünüyorum çünkü ekran karşısında her zaman dikkat çekici unsurlar ile çıktım, çocuklar da bunu dikkatle izlediler..."

Öğretmen adaylarına, "Çevrim içi öğretmenlik uygulamasında iletişim becerilerinizi sağlayabildiniz mi? Neden?" sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasında İletişim Becerilerinin Sağlanıp Sağlanmadığına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
İletişim becerilerini sağlama	Çocukların gelişim özelliklerinin uygun olması	3
	Öğretmen desteğinin olması	3
	Duruma kolay alışılması	3
	Çeşitli etkinlikler yapılması	2
	Sınıf mevcudunun az olması	2
	Çağımıza uygun sistem olması	1
	Ebeveyn desteğinin olması	1
	Uzaktan eğitim şartlarının uygun olması	1
	Uygun ortam sağlanması	1
	Farklı yöntem ve teknik kullanımının olması	1
İletişim becerilerini sağlayamama	İnternet sorunu olması	4
	Çocukların gelişim özelliklerinin uygun olmaması	2
	Uzaktan eğitim şartlarının uygun olmaması	1

Tablo 6'da öğretmen adaylarının çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde iletişim becerilerini sağlayıp sağlayamama durumlarına ilişkin görüşleri yer almaktadır. İletişim becerilerini sağlayabilen öğretmen adayları bunun nedenlerini en çok çocukların gelişim özelliklerinin uygun olması (3), öğretmen desteğinin olması (3) ve duruma kolay alışılması (3) olarak belirtmişlerdir. İletişim becerilerini sağlayamayan öğretmen adayları ise bu durumun nedenlerini sırasıyla en çok internet sorunu olması (4), çocukların gelişim özelliklerinin uygun olmaması (2) ve uzaktan eğitim şartlarının uygun olmaması (1) olarak belirtmişlerdir. İletişim becerilerini sağladığını belirten bazı öğretmen adayları görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K2: "...Evet sağladım. Uygun ortam ve koşul sağlandığı için rahat bir şekilde iletişim kurdum..."

K4: "...İletişim becerilerimi sağlayabildiğimi düşünüyorum. Çünkü çocuklarla çeşitli etkinlikler yaptığımızdan, çocuklar da iletişim kurmak için çok istekli olduklarından çocuklarla çok fazla iletişimde bulundum ve iletişim becerilerimi geliştirdim..."

İletişim becerilerini sağlayamadığını belirten öğretmen adayları da bulunmaktadır. Bu öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

K18: "...Sağlayamadım. Çevrim içi uygulama nedeniyle çocuklar ile onlara hitap edecek bir yaşantı geçiremedik..."

K22: "...Hayır, çünkü çocuklar ekran karşısında bizi dinlemekte zorlanıyorlar..."

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Karşılaştıkları Problemler

Öğretmen adaylarına "Çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde karşılaştığınız problemler var mı? Varsa nelerdir?" sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Karşılaşılan Problemlere İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Karşılaşılan Problemler	İnternet sorunu	22
	Sınıf yönetimi	6
	İletişim problemi	6
	Elektrik kesintisi	3
	Zaman kısıtlılığı	2
	Materyal hazırlama	2
	Sınırlı etkinlikler	1
	Çocukları tanıyamama	1
Problem yaşamadım		5

Tablo 7'de öğretmen adaylarının çoğunun çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde internet sorunu (22) yaşadıkları görülmektedir. Bununla birlikte öğretmen adayları sırasıyla en çok iletişim problemleri (6), sınıf yönetimi (6) konularında problem yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu süreçte beş öğretmen adayı da problem yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde problem yaşadıklarını belirten bazı öğretmen adayları görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K21: "...Evet var. Etkinlik zamanımız ebeveynlerin müsait olma durumlarından dolayı akşam yemeğinden sonraydı. Tüm gününü hareketli bir şekilde geçirmiş olan çocuklar karşımıza yorgun ve uykusu gelmiş olarak geliyordu, bundan dolayı etkinliğimizi uygulama sürecinde isteksiz ve gönülsüz olup dersin bitmesini istiyorlardı..."

K4: "...Çocuklarla yüz yüze olmadığımız için çok fazla iletişime geçmemek, uygulayabileceğim etkinliklerin sınırlı olması, çocukları yakından tanıyamamak, onların gelişimlerini çok fazla gözlemleyememek, ayrıca internet bağlantısının çok iyi olmaması yaşadığım problemlerdi..."

Daha sonra öğretmen adaylarına "Çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde karşılaştığınız problemlere yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?" sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Karşılaşılan Problemlere Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Çözüm Önerileri	İnternet sorunu giderilmeli	10
	Yüz yüze eğitime geçilmeli	4
	Farklı yöntem ve teknikler kullanılmalı	3
	Aile bireyleri bilinçlendirilmeli	2
	Sınıf mevcudu azaltılmalı	2
	Konuyla ilgili araştırma yapılmalı	2
	Süre uzatılmalı	2
	Çocuklarda merak uyandırılmalı	2
	Aktif katılım sağlanmalı	2
	Uzaktan eğitime özgü platform oluşturulmalı	2
	Uygulama öğretmenleri yardımcı olmalı	2
	Etkinlikler eğlenceli hale getirilmeli	1

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen adaylarının yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm önerilerinin en çok sırasıyla internet sorunu giderilmeli (10), yüz yüze eğitime geçilmeli (4) ve farklı yöntem teknikler kullanılmalı (3) şeklinde

olduğu görülmektedir. Bazı öğretmen adayları çevrim içi öğretmenlik uygulamasında karşılaştıkları problemlere yönelik önerilerine ait görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

K2: *“Çok fazla sorunla karşılaşsam da çevrim içi yani internet üzerinden her şeyin yapılmasından dolayı bazı zamanlarda internet sıkıntısı yaşadım. Gerekli alt yapı sağlandığı takdirde bu durumun halledileceğini düşünüyorum.”*

K11: *“Çocukların merak duygularını artıracak etkinlikler planlamak, canlı renklerde ve ilgi çekici materyaller hazırlamanın bu problemlere çözüm olacağını düşünüyorum.”*

K21: *“Yöntem teknik olarak sürecin etkileşimli olarak götürülmesi gerektiğini düşünüyorum böylelikle çocuklar süreçten sıkılmayıp zevk alacaklardır.”*

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Beklentileri

Öğretmen adaylarına “Çevrim içi öğretmenlik uygulaması beklentilerinizi karşıladı mı? sorusu sorulmuş ve 14 okul öncesi öğretmen adayı çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde beklentilerinin karşılandığını, 13 okul öncesi öğretmen adayı ise beklentilerinin karşılanmadığını belirtmişlerdir. Daha sonra öğretmen adaylarına beklentilerinin karşılanıp karşılanmamasının nedenleri sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasından Beklentiler ve Nedenlerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Beklentilerin karşılanmasına ilişkin nedenler	Deneyim sağlama	4
	Koşullara uyum sağlama	4
	Başarısız olma	2
	Kısıtlanma	1
	İş birliğinin sağlanması	1
	İletişim kurulabilmesi	1
	Çocukların benimsenmesi	1
Beklentilerin karşılanmamasına ilişkin nedenler	Sınıf yönetimi konusunda gözlem yapılabilmesi	1
	Uzaktan eğitimin sınırlı olması	6
	Verimin düşük olması	2
	Kaygı oluşması	2
	Pasif kalınması	1
	İnternet problemi yaşanması	1

Tablo 9 incelendiğinde beklentilerinin karşılandığını belirten öğretmen adaylarına nedenleri sorulduğunda sırasıyla en çok deneyim sağlama (4), koşullara uyum sağlama (4), başarısız olma (2) şeklinde cevap verirken; beklentilerinin karşılanmadığını belirten öğretmen adayları ise en çok uzaktan eğitimin sınırlı olması (6), verimin düşük olması (2) ve kaygı oluşması (2) şeklinde cevaplar vermişlerdir. Bu soruya ilişkin olumlu cevap veren bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

K9: *“...Ben çok daha kötü bekliyordum. Bence beklentilerimin üstündeydi. Ben bir şey öğretmemekten, etkili olamamaktan çok korkmuştum. Fakat çocukların ilerleyen zamanlarda öğrendiklerini gördüm...”*

K27: *“...Karşıladı. İçinde bulunduğumuz koşullarda elimizden gelen en iyi şekilde uygulamamızı tamamladık...”*

Bu konuya yönelik bazı öğretmen adayları olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu görüşler ise şu şekildedir:

K18: *“...Karşılanmadı. Eğitim hayatımın son döneminde kendimi hazır hissetmek istedim ama kaygı durumu oluştu...”*

K21: *“...Karşılamadı çünkü etkileşimin oldukça sınırlı olması, bağlantı problemiyle sürecin aksaması uygulamayı verimsiz kıldı...”*

Daha sonra, öğretmen adaylarına “Çevrim içi öğretmenlik uygulamasının daha iyi olması için önerileriniz var mı? Ne önerirsiniz?” sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımına Tablo 10’da yer verilmiştir.

Tablo 10. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasının Daha İyi Olması İçin Önerilere İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Öneriler	Öneri yok	11
	İnternet sorunu giderilmeli	6
	Aktif katılım sağlanmalı	4
	Teknolojiyi etkin kullanma konusunda eğitim verilmeli	3
	Etkinlik süresi kısaltılmalı	3
	Ebeveyn desteği sağlanmalı	2
	Etkinlik süresi uzatılmalı	2
	Çocukların dikkati çekilmeli	2
	Eksiklikler giderilmeli	2
	Sınıf mevcudu azaltılmalı	2
	Uzman konuk davet edilmeli	1
	Staj saatleri daha düzenli olmalı	1
	Koordinasyon sağlanmalı	1
Kurallar net olmalı	1	

Tablo 10 incelendiğinde öğretmen adaylarından çevrim içi öğretmenlik uygulamasının daha iyi olması için öneri sunmaları istendiğinde sırasıyla en çok internet sorunu giderilmeli (6), aktif katılım sağlanmalı (4), teknolojiyi etkin kullanma konusunda eğitim verilmeli (3), etkinlik süresi kısaltılmalı (3) gibi yanıtlarla karşılaşmıştır. 11 öğretmen adayı ise herhangi bir önerisinin olmadığını ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

K4: "...Yüz yüze yapılması her zaman bence daha ideal. Ama yüz yüze olmayacak durumlar olduğunda bağlantı sorunlarının giderilmesi, çocuklarla birebir iletişime geçilmesi, sınıftaki öğretmenlerin uygun hazırlığı yapması uygulamaları daha iyi bir hale getirebilir..."

K9: "...Ailelerin bu süreçte sürece dâhil edilmemesini ve çocukların etkinlikleri kendilerinin yapması konusunda aileleri bilinçlendirmek gerektiğini düşünüyorum. Ailelerin sürece müdahale etmemeleri gerektiğinin anlatılması gerektiğini düşünüyorum..."

K34: "...Çocuklar çabuk sıkılabildikleri için uygulama yapan kişi sayısı ikiden fazla olmamalı ve seçilen etkinliklerde çocuklar da aktif olmalı..."

Öğretmen adaylarına "Uygulama öğretmenlerinizin çevrim içi öğretmenlik uygulamasında size hangi yönlerden rehberlik yapmasını beklediniz? Beklentileriniz karşılandı mı?" sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Uygulama Öğretmenlerinden Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasında Yapılması İstenen Rehberliğe İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Rehberlik yapılması beklenen konular	Etkinlik planı hazırlama ve değerlendirme	11
	Eksikliklerin farkına varma ve yardımcı olma	11
	Sınıf yönetimi	7
	İletişim kurmayı sağlama	2
	Farklı etkinlik türleri görülmesini sağlama	1
	Çocukları tanıma	1
Kategori	Kod	N
Beklentilerin Karşılama Durumu	Evet	32
	Hayır	7

Tablo 11 incelendiğinde öğretmen adaylarının uygulama öğretmenlerinden çeşitli alanlarda rehberlik bekledikleri görülmektedir. Öğretmen adayları uygulama öğretmenlerinden sırasıyla en çok etkinlik planı hazırlama ve değerlendirme (11), eksikliklerin farkına varma ve yardımcı olma (11), sınıf yönetimi (7) konularında rehberlik beklediklerini dile getirmişlerdir. 32 öğretmen adayı bu beklentilerinin karşılandığını ve 7 öğretmen adayı ise

beklentilerinin karşılanmadığını belirtmişlerdir. Bu konuya yönelik öğretmen görüşleri incelendiğinde olumlu ve olumsuz yanıtlarla karşılaşmıştır. Bu yanıtlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

K2: “...İleriki öğretmenlik hayatımıza rehber olmalarını, o süreçte karşılaşılabileceğimiz sorunlarla nasıl başa çıkabileceğimizi, neleri kendimize hedef edinmemiz açısından bize yardımcı olmalarını bekledim. Her konuya dair beklentim karşılanmasa da yine de en iyi şekilde desteklendiğimizi düşünüyorum...”

K14: “...Uygulama öğretmenimiz her açıdan bizlere yardımcı oldu. Desteklerini her an hissettirip uygulamalarımızı kolaylaştırdı. Ben çok memnun kaldım...”

K24: “...Yanımızda yer almalarını isterdim çok fazla zorlamamalarını isterdim genel olarak yanımızda duruyorlar, yardımcı oluyorlar ama kendilerinin yapmadığı şeyleri bizden isteyebiliyorlar...”

K7: “...Farklı uygulama etkinlikleri çeşitlerini çocuklarla birlikte nasıl uyguladığını, farklı bakış açılarını görmek isterdim ancak bu beklentim karşılanmadı...”

Daha sonra, öğretmen adaylarına “Uygulama öğretmenlerinin çevrim içi öğretmenlik uygulamasında size hangi yönlerden rehberlik yaptığını açıklar mısınız?” sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Uygulama Öğretmenlerinin Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasında Yaptığı Rehberliğe İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Rehberlik yapılan konular	Etkinlik planı hazırlama	13
	Sınıf yönetimi	13
	Etkinlik uygulama	7
	İletişim	7
	Hataları ve eksikleri görme	4
	Çocukları tanıma	3
	Mesleki bilgi sağlama	3
	Motivasyon sağlama	1
	Materyal hazırlama	1

Tablo 12 incelendiğinde öğretmen adayları uygulama öğretmenlerinin çevrim içi öğretmenlik uygulamasında en çok etkinlik planı hazırlama (13), sınıf yönetimi (13), etkinlik uygulama (7), iletişim (7) konularında rehberlik yaptıklarını ifade etmişlerdir. Uygulama öğretmenlerinin çevrim içi öğretmenlik uygulamasında rehberlik yaptıkları konulara yönelik öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

K8: “...Bize plan ve etkinliklerde esneklik sağladı. Ne yapmamız gerektiğinde eksiklerimiz varsa söyledi. Bize olumlu dönüşleriyle geri bildirimde bulundu. Bu meslekteki deneyimlerini anlatarak neler yapabileceğimiz neler göreceğimizle ilgili bilgiler verdi...”

K12: “...Nasıl giriş yapmamız gerektiği ve çocukları tanıma konusunda rehberlik etti...”

K25: “...Uygulama esnasında tam bir rehberlik alamadım. Hazırlanacak etkinlikler adına sınıfın birkaç karakteristik özelliği hakkında, bilgilendirme dışında uygulama şeklim hakkında öğretmenimizden yapılandırıcı bir rehberlik görmedim...”

K29: “...Sınıf yönetimi ve uzaktan etkinlikleri nasıl yönetmemiz konusunda uzaktan etkinlik yaparken neleri yapmamız neleri yapamayacağımız konusunda rehberlik yaptılar...”

Daha sonra “Çevrim içi öğretmenlik uygulaması dersini yürüten öğretim elemanlarından bu süreçteki beklentileriniz nelerdir? Beklentileriniz hangi yönlerden karşılandı ya da karşılanmadı açıklar mısınız?” sorusu sorulmuş ve verilen cevapların dağılımı Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulaması Dersini Yürüten Öğretim Elemanlarından Bu Süreçteki Beklentilere İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kategori	Kod	f
Beklentilere ilişkin konular	Rehber olmaları	13
	Eksikliklerin görülmesine yardımcı olmaları	7
	Destek olmaları	4
	Süreci takip etmeleri	3
	Etkili iletişim sağlamaları	2
	Etkinlikleri detaylı anlatmaları	1
	Mesleki ve mevzuat bilgisi vermeleri	1
	Bizlerden çok beklenti içinde olmamaları	1
Kategori	Kod	f
Beklentilerin karşılandığı konular	Rehberlik etmeleri	13
	Destek olmaları	8
	Eksiklerin görülmesine yardımcı olmaları	6
	Süreci takip etmeleri	3
	Etkinlik geliştirme önerileri verme	3
	Etkili iletişim sağlamaları	2
	Mesleki ve mevzuat bilgisi vermeleri	2
	Sürecin aktif geçirilmesini sağlama	1

Tablo 13 incelendiğinde okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersini yürüten öğretim elemanından beklentilerine yönelik görüşleri en çok rehber olmaları (13), eksikliklerin görülmesine yardımcı olmaları (7) ve destek olmaları (4) şeklinde olmuştur. Öğretmen adaylarının beklentilerini karşılayıp karşılamama durumları ise en çok rehberlik etmeleri (13), destek olmaları (8), eksikliklerin görülmesine yardımcı olmaları (6), süreci takip etmeleri (3), etkinlik geliştirme önerileri verme (3) olarak ifade edilmiştir. Bu soruya ilişkin bazı öğretmen adaylarının görüşleri şu şekildedir:

K2: "...Bizi temel olarak sürece adapte etmesini, eksik yönlerimizi geliştirebileceğimizi, yetkin olmamız için donanıma sahip olabilecek bilgileri sağlamasını bekledim. Beklentilerim en iyi şekilde karşılandı, gerek ödev gerek uygulamalarla desteklendi..."

K9: "...Öğretim elemanından bu süreçte kendimi geliştirmek için neler yapabilirim konusunda beklentilerim vardı. Beklentilerim karşılandı, hocamız bizlere meslek hayatımızda faydalanabileceğimiz birçok bilgi, kullanabileceğimiz programlar ve kitaplar gösterdi..."

K14: "...Etkinliğin uygulanabilirlik açısından değerlendirilmesinde çok katkısı oldu ve bu durum uygulama kısmında çok işime yaradı..."

K7: "...Mevzuat bilgileri yönüyle beklentim karşılandı ancak mesleki bilgi ve becerilerin uygulanması yönüyle olan beklentilerim karşılanmadı çünkü hocamızdan hiçbir uygulama göremedik..."

K33: "...Bizden yapmamız beklenen fen etkinliklerinin daha detaylı anlatılmasını isterdim. Bu yüzden beklentimi karşılamadı..."

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasında Aile Bireylerinin Tutumları

Araştırmanın son sorusu "Çevrim içi öğretmenlik uygulamasında aile bireylerinin size karşı tutumları nasıldı?" sorusuna verilen cevapların dağılımı Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14. Çevrim İçi Öğretmenlik Uygulamasında Aile Bireylerinin Tutumlarına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Kod (Bireylerin Tutumu)	f
Destekçi	20
Anlayışlı	13
Saygılı	8
Değersiz	5

Tablo 14 incelendiğinde öğretmen adayları aile bireylerinin tutumlarını sırasıyla en çok destekçi (20), anlayışlı (13), saygılı (8) ve değersiz (5) olarak belirtmişlerdir. Bu soruya ilişkin bazı öğretmen adayları görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K9: *"Bu süreçte ailelerin bizlere karşı tutumları oldukça iyiydi. Bizleri etkinliklerimiz sırasında motive edip dikkatli ve istekli bir şekilde dinleyip izlediler..."*

K19: *"...Hoşgörülü ve anlayışlı bir tutumları vardı aynı zamanda çok yardımseverlerdi..."*

Farklı görüşte olan öğretmen adayları da bulunmaktadır. Bu öğretmen adaylarından birinin görüşü şu şekildedir.

K25: *"...Dinlemeye açıklardı ancak çocuk için gerekli sessiz alanları sağlamıyorlardı..."*

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğretmenlik uygulaması derslerini çevrim içi olarak gerçekleştiren son sınıf öğretmen adaylarının görüşlerini, beklentilerini, karşılaştıkları problemleri ve çözüm önerilerini tespit etmek ve elde edilen veriler sonucunda bu sürecin daha iyi koşullara ulaşmasını sağlamaya yönelik öneriler sunmak amacıyla yapılan bu araştırmanın sonucunda; öğretmen adaylarının çoğunun öğretmenlik uygulaması dersinin çevrim içi olarak yürütülmesini dezavantaj olarak gördükleri belirtilmiştir. Öğretmen adaylarına çevrim içi öğretmenlik uygulamasını avantaj veya dezavantaj olarak görmelerinin nedenlerine ilişkin görüşleri sorulduğunda; avantajlı olmasının nedenlerini çoğunlukla deneyim kazanmalarını sağladığını, zamandan tasarruf ettiklerini, teknoloji kullanımı konusunda beceri sağladıklarını, ekonomik olduğunu ve eğitime devamlılık sağladığını belirtirlerken; dezavantaj olarak ise iletişim kurmakta sıkıntı yaşadıklarını, aynı ortamda olunmamasını, internet sorununu, uzaktan eğitim koşullarında verimin düşük olduğunu, sınıf yönetiminde zorluk olduğunu ve deneyimlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Bu çalışmada ulaşılan sonuçlarla benzer şekilde Özgöl, Sarıkaya ve Öztürk (2017) yaptıkları çalışmalarında uzaktan eğitimin öğrencilere ekstra zaman kazandırmasının öğrencilere avantaj sağladığını; öğrencilerin uzaktan eğitim konusunda deneyime sahip olmamaları ve internet sorunu yaşamalarının ise öğrencilere dezavantaj sağladığını ortaya koymuşlardır.

Mevcut araştırmanın sonucunda, öğretmen adayları en çok anlatım, soru-cevap, deney ve drama gibi yöntem ve teknikleri kullandıklarını dile getirirken; az sayıda öğretmen adayının da gösteri, beyin fırtınası, scamper ve gözlem gibi yöntem ve teknikleri kullandıkları tespit edilmiştir. Koç (2020) çalışmasında uzaktan eğitimde kullanılan yöntemlerin en çok slayt, video, kısa film ve animasyon gibi içeriklerin kullanıldığını; sınıf mevcudunun az olmasından dolayı soru sorma ve beyin fırtınası gibi yöntemlerin daha sık kullanılmasına olanak sağladığını belirtmiştir. Koç'un (2020) çalışmasında en çok soru sorma tekniği kullanması bu çalışmada ortaya konulan bu sonucu destekler niteliktedir.

Bu araştırmanın sonucunda, çevrim içi öğretmenlik uygulamasının öğretmen adaylarının çoğunda kaygıya sebep olduğu ortaya konmuştur. Öğretmen adayları çevrim içi öğretmenlik uygulamasında en çok kaygılandırıcı etmenler olarak sınıf yönetimini sağlayamadıklarını, teknolojik sorunların olduğunu (internet sorunu, elektrik kesintisi), uzaktan eğitim şartlarının uygun olmadığını ve etkinlik bulma konusunda zorluk yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Bayındır (2021) çalışmasında uzaktan öğretmenlik uygulamasının geliştirilmesine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun yüz yüze eğitim olanağının tanınması gerektiğini düşündüklerini ortaya koymuştur. Ayrıca öğretmen adaylarının mikro öğretimle gerçek bir sınıf ortamının canlandırılıp eksik kalan becerilerin geliştirilebileceğini belirttiklerini vurgulamıştır. Düzgün ve Sulak (2020) çalışmalarında öğretmen adaylarının uzaktan eğitim uygulamalarını orta düzeyde yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. 4. sınıf öğretmen adayları için uygulama ağırlıklı derslerin uzaktan eğitimle sağlıklı bir şekilde yürütülmediği sonucuna ulaşmışlardır.

Bu çalışmadan elde edilen bir başka sonuç öğretmen adayları etkinliklerde çocukların dikkatini çekecek unsurlar kullanılmasının, uygulama öğretmenlerinin gerekli müdahalelerde bulunarak yardımcı olmalarının ve

uzaktan eğitim koşullarında içinde bulunan duruma karşı anlayışlı bir sınıf ortamı oluşturmalarının sınıf yönetimi becerilerini sağlayabilmede kolaylaştırıcı yönde etki ettiğini ifade etmişlerdir. Özel ve Yay (2023) çalışmalarında öğretmenlerin teknolojiyi dikkat çekmek, konuyu desteklemek ve güdülemek için kullandıklarını belirtmişlerdir. Mevcut araştırmada öğretmen adayları ise aynı ortamda bulunulmaması, öğretmen-çocuk ilişkisinin kurulmaması, çocukların gelişim özellikleri nedeniyle ekran başında dikkatlerinin çabuk dağılması ve internet problemlerinden dolayı sınıf yönetimi becerilerini sağlayamadıklarını ifade etmişlerdir. Karadüz ve diğ. (2009) çalışmalarında öğretmenlik uygulaması dersinde öğretmen adaylarının bir kısmının sınıf yönetimi becerilerini uygulama esnasında geliştirdiklerini belirtirlerken bir kısmının ise uygulama ortamında da geliştiremediklerini ve bu konuda sorunlar yaşadıklarını tespit etmişlerdir. Selvi, Doğru, Gencosman ve Saka (2017) ise yapmış oldukları çalışmalarında öğretmen adaylarının sınıf yönetimi becerilerinde sıkıntı yaşamalarının nedenini fiziksel ortamın yetersizliğinden kaynaklandığını tespit etmişlerdir. Öğretmenlik uygulaması dersi meslek hayatına hazırlıktır ve gerekli becerilerin bu süreçte kazanılması gerekmektedir. Bu sebeple sınıf yönetimi becerilerini sağlayamadığını düşünen öğretmen adaylarının bu becerileri kazanabilmeleri için nedenlerin tespit edilip olumsuzlukların ortadan kaldırılması ve gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği söylenebilir.

Mevcut araştırmadan elde edilen başka bir sonuç çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adaylarının çoğunun iletişim becerilerini sağladıklarını belirtmeleri olmuştur. Çocukların gelişim özelliklerinin uygun olması, öğretmen desteğinin olması, duruma kolay alışılması, çeşitli etkinlikler yapılması ve sınıf mevcudunun az olması sebeplerinden dolayı okul öncesi öğretmen adaylarının iletişim kurmada bir problemi olmadığı görülmektedir. İletişimde problem yaşayan öğretmen adayları internet sorunu, çocukların gelişim özelliklerinin uygun olmaması ve uzaktan eğitim şartlarının uygun olmaması sebeplerinden dolayı iletişim becerisini sağlayamadıklarını ifade etmişlerdir. İnternet bağlantısı faktörünün çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde önemli bir etken olduğu görülmektedir.

Bu araştırmanın sonucunda, az sayıda öğretmen adayı çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde herhangi bir problemle karşılaşmadıklarını belirtmiş ve problem yaşadıklarını belirten öğretmen adayları ise en fazla karşılaşılan problem türünün internet sorunu olduğunu vurgulamışlardır. Öğretmen adayları yüz yüze olmamasından kaynaklı sınıf yönetimi becerilerinin sağlanamaması, internet bağlantısından dolayı sesin çocuklara tam gitmemesi dolayısıyla iletişim problemlerinin olmasının süreçte yaşanan problemlerin başlıcaları olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum Özer ve Turan'ın (2021) yaptıkları çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir. Bu çalışmadaki bulgulara göre internet bağlantısı konusunda yaşanan sıkıntılar, derslerin yüz yüze aynı ortamda yapılmamasından kaynaklı samimiyet olmayan ortamın olması ve kalıcı öğrenmenin sağlanamaması uzaktan eğitimin olumsuz tarafları olarak belirtilmiştir. Öğretmen adayları teorik derslerin uzaktan eğitimle verilebileceğini düşünürken uygulamalı derslerin uzaktan eğitimle verilmesinin sıkıntılı olacağını dile getirmişlerdir.

Mevcut araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmen adayları karşılaşılan problemlerin giderilmesi için en fazla problem olan internet sorunundan kaynaklı altyapıların iyileştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte, öğretmen adayları mümkün olduğu sürece yüz yüze eğitime geçilmesini istemektedir ve farklı yöntem-teknikler kullanmak süreçte karşılaşılan problemlerin engellenmesi açısından çözüm önerilerinden biridir. Buradan hareketle, internet probleminin ve alt yapı sorununun iyileştirilmesiyle en çok sorun yaşanan problemlerin bağlantıdan kaynaklı büyük kısmının çözülebileceği söylenebilir. Bu sonuç Bakioğlu ve Çevik (2020) Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerine ilişkin yaptıkları çalışmalarının sonuçlarıyla örtüşmektedir. Uzaktan eğitime devam eden fen bilimleri öğretmenlerinin bu süreçte yaşadıkları en büyük problemlerin internet bağlantısı, bilgisayar programları ve bilgisayarın nasıl kullanılacağını bilmemeleri olduğu ortaya çıkarak araştırmanın bu sonucunu desteklemektedir.

Yapılan bu araştırmada çevrim içi öğretmenlik uygulaması sürecinde öğretmenlerin bazıları beklentilerinin karşılandığını ifade etmekle birlikte beklentilerinin karşılanmadığını ifade eden öğretmen adayları da

bulunmaktadır. Beklentilerinin karşılandığını ifade eden öğretmen adayları deneyim sağlanması ve koşullara uyum sağlanması gibi sebepler öne sürerken; bir kısmı uzaktan eğitimin sınırlılığı, verimin düşük olması, kaygı oluşması, pasif kalınması ve internet problemi yaşanması gibi sebeplerle beklentilerinin karşılanmadığını ifade etmişlerdir. Bu sürecin iyileştirilmesine yönelik öğretmen adaylarının çeşitli önerilerde buldukları görülmüştür. Öğretmenlik uygulaması sürecinde en çok karşılaşılan sorun internet bağlantılarından kaynaklandığı için öğretmen adaylarının çoğu internet sorununun giderilmesini, bu sürecin teknoloji ile iç içe olmayı gerektirmesinden dolayı bazı öğretmen adaylarının teknolojiyi etkin kullanma konusunda eğitimlerin gerekliliğini ve aktif katılımın sağlanması gerektiğini önerdikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarından biri ise koordinasyonun sağlanması gerektiğinden bahsetmiştir. Avcı ve İbret (2016) yaptıkları çalışmalarında öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının iş birliği yapması gerektiği bulgusunu ortaya koyarak yapılan bu araştırmadaki bulgu ile tutarlılık göstermektedir. Etkinlik süresinin uzatılması da önerilerden bir diğeri olarak belirtilmiştir. Bu bulgu, Bektaş ve Ayvaz'ın (2012) yaptıkları araştırmalarında öğretmen adaylarının uygulama sürelerini yetersiz buldukları sonucunun bulunması ile mevcut araştırmada ortaya çıkan bu sonucu desteklemektedir.

Mevcut araştırmada, öğretmen adaylarının çoğu uygulama öğretmenlerinden beklentilerinin karşılandığını ifade etmişlerdir. En fazla rehberlik yapılması beklenen konular etkinlik planı hazırlama ve değerlendirme, eksikliklerin farkına varılmasını sağlama ve yardımcı olunması, sınıf yönetimi konularında olurken; az da olsa iletişimi sağlama, farklı etkinlik türleri sunma, çocukları tanıma yönünden beklentiler olduğu saptanmıştır. Uygulama öğretmenlerinin yaptıkları rehberlik yönünden bir değerlendirme yapıldığında; öğretmen adayları uygulama öğretmenlerinin en çok etkinlik planı hazırlama ve sınıf yönetimi konusunda kendilerine yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte etkinlik uygulama, iletişim, hataları ve eksikleri görme, çocukları tanıma, mesleki bilgi sağlama, motivasyon sağlama ve materyal hazırlama konularında öğretmen adaylarına rehberlik yaptıkları belirlenmiştir. Gündoğdu, Bay, Coşkun ve Albez (2010) çalışmalarında uygulama öğretmenlerinin uygulama sürecinde uyulacak çalışma programının hazırlanması ve sınıf yönetimi sağlama konularında rehberlik etmesi yönleriyle benzerlik gösterdiğini ortaya koymuşlardır. Avcı ve İbret (2016) çalışmalarında öğretmen adaylarının; uygulama öğretmenlerinin rehber olmaları, öğretmenlik mesleğine hazırlamaları, öğretmen adaylarının çocuklarla iletişimini geliştirmesi, öğretmen adaylarına sınıf hâkimiyetini öğretmesi gibi beklentilerin olması sonuçlarını ortaya koyarak yapılan araştırmanın bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. Bektaş ve Ayvaz (2012) çalışmalarında öğretmen adaylarının uygulama öğretmenlerinden eğitim-öğretim etkinliklerini planlamasında yardımcı olmalarını beklemeleri sonucunu ortaya koyarak bu çalışmada ortaya konulan sonuç ile benzerlik görülmüştür.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersini yürüten öğretim elemanlarından beklentilerine yönelik bulgular değerlendirildiğinde; öğretmen adaylarının çoğu rehberlik yapılmasını ve eksiklerin görülmesine yardımcı olunmasını bekledikleri ortaya konmuştur. Öğretmen adaylarının beklentilerinin karşılanmasına yönelik bulgulara bakıldığında ise öğretmen adayları öğretim elemanının en çok rehberlik yaptıklarını, destek olduklarını, eksiklerin görülmesine yardımcı olduklarını, süreci takip ettiklerini, etkinlik geliştirme önerileri verdiklerini, etkili iletişim sağladıklarını, mesleki ve mevzuat bilgisi verdiklerini, sürecin aktif geçirilmesini sağladıklarını ifade etmişlerdir. Gürbüz Türk ve Çalış (2019) yaptıkları çalışmalarında öğretim elemanının uygulamanın her aşamasında rehberlik ve danışmanlık yapmaması, beklentilerinin çok yüksek olması, uygulama öğretmeniyle sürekli iletişim halinde olmaması ve uygulama öğretmeniyle fikirlerinin çatışması gibi sorunlarla kısmen karşılaştıkları sonucuna ulaşmışlardır. Söz konusu çalışma ile yapılan çalışma arasında tutarsızlık olduğu saptanmıştır.

Mevcut araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç ise, öğretmen adaylarının çoğu aile bireylerinin destekçi, anlayışlı ve saygılı tutumlarıyla karşılaştıklarını dile getirirken, bazı öğretmen adayları ise aile bireylerinin değersiz hissettiren tutumlarıyla karşılaştıklarını dile getirmişlerdir.

Bu araştırma yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen verilerin sonuçlarıyla sınırlıdır. Bununla birlikte, 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar dönemi İç Anadolu ve Karadeniz Bölgelerinde bulunan iki üniversitenin

Okul Öncesi Öğretmenliği programında dördüncü sınıfa devam eden 45 öğretmen adayının verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

Bu çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda bazı önerilerde bulunulmuştur.

- Pandemi sonucunda gerekliliği artan uzaktan eğitim sürecinde eğitim sisteminde görev alan ve sistemin parçası olan diğer bireyler (öğretmen, öğretim elemanı, ebeveyn, çocuk, okul müdürleri) üzerinde bu durumun etkilerinin incelenmesi,
- Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu arasında yapılacak bir protokol aracılığıyla üniversitelerin uygulama okulları ile takım halinde çalışmasına yönelik koşulların sağlanması,
- Öğretmenlik uygulamasının uzaktan eğitim ile yürütülmesinin zorunlu olduğu hallerde uygulamadan sorumlu yöneticiler, öğretmenler, öğretim elemanları ve öğretmen adaylarına yönelik uygulama süreci hakkında sistematik bilgilendirmelerin yapılması,
- İlerleyen zamanlarda olası bir olağanüstü koşula hazırlıklı olabilmek için öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının hem teknolojik hem de pedagojik olarak gerek hizmet içi eğitimler gerekse lisans eğitimleri (uzaktan eğitimde kullanılacak programlar, yöntem ve teknikler, sınıf yönetimi) yoluyla desteklenmesi,
- Daha çok öğretmen adayının görüşünün alınması için nicel bir çalışma yapılması,
- İnternet alt yapısının güçlendirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ak, A., Oral, B., & Topuz, V. (2018). Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu uzaktan öğretim sürecinin değerlendirilmesi. *Bilim Eğitim Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 2(1), 73-80.
- Akıncı, M., & Pişkin Tunç, M. (2021). Uzaktan eğitim uygulamalarında matematik öğretmen adaylarının karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *EKEV Akademi Dergisi*, 85, 359-376.
- Altıparmak, M., Kurt, İ. D., & Kapıdere, M. (2011). E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri. *XIII. Akademik Bilişim Konferansı*, Malatya.
- Altuntaş, Y. E., Başaran, M., Özeke, B., & Yılmaz, H. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde üniversite öğrencilerinin yükseköğretim kurumlarının uzaktan eğitime yönelik stratejilerine ve öğrenme deneyimlerine ilişkin algı düzeyleri. *Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 8-23.
- Aslan Altan, B. (2021). Uzaktan eğitimde yeni serüven: Çevrimiçi öğretmenlik uygulamaları. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 753-766.
- Avcı, E. K., & İbret, B. Ü. (2016). Öğretmenlik Uygulaması-II dersine ilişkin okul öncesi öğretmen adaylarının görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 2519- 2536.
- Aydın, S. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili görüşleri. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 12(45), 677-693.
- Aygüneş, A., Mirzeoğlu, D., & Güneş, B. (2022). Uzaktan eğitim ile yürütülen öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin paydaş görüşleri. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(1), 271-292.
- Bakıoğlu, B., & Çevik, M. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 109-129.
- Balaban, E. (2017). *Türkiye’de okul öncesi eğitim ve okul öncesi öğretmenlerinin yönetim sürecinde karşılaştıkları sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi., Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Baran, M., Yaşar, Ş., & Maskan, A. (2015). Fizik öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 230-248.
- Başal, H. A., Bağçeli Kahraman, P., Özen Uyar, R., Tabak, D., & Turan, N. (2017). Okul öncesi eğitimi öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri, öğretim elemanları ve uygulama okulu yöneticilerinin öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 389-417.
- Bayındır, N. (2021). Adayların uzaktan web tabanlı öğretmenlik uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 6(1), 1-11.
- Bates, A. J., & Burbank, M. D. (2008). Effective student teacher supervision in the Era of “No Child Left Behind”. *The Professional Educator*, 32(2), 18-28.
- Bektaş, M., & Ayvaz, A. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinden beklentileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 209-232.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (2nd ed.). Thousands Oaks: Sage Publications.
- Dağlıoğlu, E. (2009). Okul öncesi öğretmenin özellikleri ve okul öncesi eğitime öğretmen yetiştirme. İçinde G. Haktanır (Ed.), *Okul öncesi eğitime giriş* (2. Baskı, ss.56-62). Ankara: Anı Yayınları.
- Demir, E. (2014). Uzaktan eğitime genel bir bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 39, 203-212.

- Dinçer, S. (2006, Şubat). Bilgisayar destekli eğitim ve uzaktan eğitime genel bir bakış. *Akademik Bilişim Kongresi*, Denizli.
- Duman, S. N. (2020). Salgın döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 95-112.
- Dursun, Ö. Ö., & Kuzu, A. (2008). Öğretmenlik uygulaması dersinde yaşanan sorunlara yönelik öğretmen adayı ve öğretim elemanı görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 159-178.
- Duygun, M. (2020, 13 Kasım). Üniversite öğrencileri uzaktan eğitimi verimsiz buluyor. <https://haberuskudar.com/>.
- Düzgün, S., & Sulak, S. E. (2020). Öğretmen adaylarının covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(Özel Sayı), 619-633.
- Erfidan, A. (2019). *Derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesiyle ilgili öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri Balıkesir Üniversitesi örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Eti, İ., & Karaduman, B. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinin öğretmen adaylarının mesleki yeterlikleri açısından incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 635-656.
- Gelişli, Y. (2015). Uzaktan eğitimde öğretmen yetiştirme uygulamaları: Tarihçe ve gelişim. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 313-321.
- Gök Çolak, F., & Efeoğlu, G. (2021). Yeni normalleşme sürecinde öğretmenlik uygulaması dersine yönelik ihtiyaç analizi: Swot analizi örneği. *Kesit Akademi Dergisi*, 7(27), 176-197.
- Gökçe, E., & Demirhan, C. (2005). Öğretmen adaylarının ve ilköğretim okullarında görev yapan uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması etkinliklerine ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(1), 43-71.
- Gündoğdu, K., Bay, E., Coşkun, Z. S., & Albez, C. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüşleri ve beklentileri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 55-67.
- Gürbüz Türk, O., & Çalış, N. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasında karşılaştıkları sorunlar (İnönü Üniversitesi örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(12), 108-122.
- Güven, S., & Uçar, M. (2021). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim ve öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşleri. *Journal of Awareness*, 6(3), 165-183.
- Hergüner, G., Arslan, Ö., & Dünder, A. (2002). Beden eğitim ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin okul deneyimi dersini algılama düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(11), 44-58.
- Kalkan, M., & Yıldız, E. (2022). Opinions of preschool preservice teachers on teaching practice course during the COVID-19 pandemic period. *Eurasian Journal of Teacher Education*, 3(1), 1-18.
- Karadüz, A., Eser, Y., Şahin, C., & İlbaý, A. (2009). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin görüşlerine göre öğretmenlik uygulaması dersinin etkililik düzeyi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 440-453.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 19, 220-241.
- Karaman, G., Akgün, E., Acer, D., Şen, M., Ergül, A., Dinçer, Ç., & Haktanır, G. (2007, Ekim). Okul öncesi öğretmen adaylarının uygulama derslerindeki performanslarının değerlendirilmesi. *II. Uluslararası Okulöncesi Eğitim Kongresi*, İstanbul.
- Keskin, M., & Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kılıç, C., Bayrak, M., & Karaman, S. (2017). Uzaktan eğitim öğrencilerinin staj uygulama deneyimlerinin incelenmesi: Uzaklığın getirdiği farklılıklar. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 31(5), 1021-1032.

- Koç, A. (2020). Covid19 salgını sürecinde ilahiyat fakültesi öğretmenlik uygulaması dersinin uzaktan eğitim yoluyla yapılması: Örnek bir uygulama modeli. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 851-875.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2020). Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2019/’20. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. <http://sgb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-istatistikleri-yayinlanmistir-orgun-egitim-20192020/icerik/397>
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], Bakan Selçuk, Koronavirüs'e Karşı Eğitim Alanında Alınan Tedbirleri Açıkladı (n.d.). <http://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr>
- Özel, Ö., & Yay, S. (2023). Okul öncesi öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımlarının incelenmesi. Ö. Baltacı (Ed.). *Eğitim bilimleri araştırmaları-IV* içinde (s. 141-158). Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Özer, S., & Turan, E. Z. (2021). Öğretmen adaylarının Covid-19 nedeniyle sunulan uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies-Education*, 16(2), 1049-1068.
- Özgöl, M., Sarıkaya, İ., & Öztürk, M. (2017). Örgün eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(2), 294-304.
- Özkılıç, R., Bilgin, A., & Kartal, H. (2008). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 7(3), 726-737.
- Piştav Akmeşe, P., & Kayhan, N. (2021). Koronavirüs (Covid-19) salgınında özel eğitimde öğretmenlik uygulaması dersi ve öğretmen deneyimleri. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 73- 104.
- Polat, Ö., & Niran, Ş. (2021). Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasına ilişkin görüşleri ve uygulamada karşılaştıkları sorunlar. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 40-57.
- Selvi, M., Doğru, M., Gencosman, T., & Saka, D. (2017). Fen Bilimleri öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin görüşlerinin etkinlik kuramına göre incelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1), 175-194.
- Ülger, K. (2021). Öğretmenlik uygulamasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin bir araştırma. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(232), 71-87.
- Ünal, S., & Durmuş, Z. (2021, Kasım). Covid-19 pandemisi nedeniyle çevrimiçi yürütülen öğretmenlik uygulaması-II dersiyle ilgili öğretmen adaylarının görüşleri. *1st International Eurasian Conferences on Educational and Social Studies*, Antalya.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (8. baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, E. P., Çengel, M., & Alkan, A. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitim ortamlarının kullanımına ilişkin tutum ölçeği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(33), 132-153.
- Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (2021). Kampüs ortamlarına yönelik uygulamalar rehberi-2021. <https://covid19.yok.gov.tr/AnaSayfa>

Extended Abstract

Introduction

The teaching practice course is an important application that enables teacher candidates to prepare for the profession. Due to the COVID-19 pandemic, in addition to theoretical courses, practical courses such as internships were also carried out through distance education. It will be one of the early childhood education and teacher training policies to be prepared in case of repetition of pandemics and similar extraordinary situations, to get efficiency from this lesson and to ensure that the lesson achieves its purpose, taking into account the wishes and needs of teacher candidates, who are one of the stakeholders of the teaching practice. Therefore, it is important to fill this gap in the literature based on the need here. In this context, the main purpose of the study is to reveal the opinions, expectations, problems, and solution suggestions of the pre-service teachers who are included in the teaching practice courses online, and to offer suggestions for carrying out this process in better conditions as a result of the data obtained. In this context, the question "What are the opinions of preschool teacher candidates about online teaching practice?" constitutes the problem statement of the research. In this regard, the sub-problems of the research are as follows:

1. What are the positive and negative aspects of online teaching practice of preschool teacher candidates compared to face-to-face education?
2. What are the methods and techniques used by preschool teacher candidates in online teaching practice?
3. How are the anxiety levels of preschool teacher candidates towards online teaching practice reflected in the practice?
4. What are the problems that preschool teacher candidates encounter during the online teaching practice process?
5. What are the expectations of preschool teacher candidates regarding online teaching practice?
6. What are the opinions of preschool teacher candidates regarding the attitudes of family members in online teaching practice?

Method

The phenomenology method, one of the qualitative research methods, was used in the research. The research study group consisted of 45 teacher candidates attending the Preschool Education Program of two universities in the Central Anatolia and Black Sea Regions in the spring semester of the 2020-2021 academic year. The study group was determined by the convenient sampling method from the purposive sampling methods. The data of the research were collected with a semi-structured interview form developed by the researchers and the semi-structured interview form was delivered to the teacher candidates via "Google Form". The descriptive analysis method was used in the analysis of the obtained data in the research.

Findings

When the research results were examined, most teacher candidates found the online teaching practice disadvantageous. When teacher candidates were asked for their opinions about the reasons why they saw online teaching practice as an advantage or disadvantage, they stated that the reasons why it was advantageous were that it allowed them to gain experience, save time, provide skills in the use of technology, was economical and provided continuity of education. As disadvantages, they stated that they had difficulties in communicating, not being in the same environment, internet problems, low efficiency in distance education conditions, difficulties in classroom management, and lack of experience. The teacher candidates mostly used lecture and question-answer methods and techniques during this process. The online teaching practice has caused anxiety in most of the teacher candidates. The most common problem encountered by teacher candidates is internet problems. For the online teaching practice to be better, the teacher candidates stated that the internet problem should be resolved. The teacher candidates stated that family members were the most supportive, understanding, and respectful in this process, respectively.

Result and Discussion

As a result of this research, it is seen that the majority of teacher candidates consider taking the teaching practice course online as a disadvantage. Some suggestions were made in line with the data obtained from this study:

- Examining the effects of this situation on other stakeholders (teachers, instructors, parents, children, school principals) who take part in the education system and are part of the system during the distance education process, the necessity of which has increased as a result of the pandemic,
- Providing conditions for universities to work as a team with practice schools through a protocol between the Ministry of National Education and the Council of Higher Education,
- In cases where it is obligatory to carry out the teaching practice with distance education, systematically informing the administrators, teachers, instructors, and teacher candidates about the implementation process,
- Supporting teachers and teacher candidates both technologically and pedagogically through in-service training and undergraduate education (programs that can be used in distance education, methods, and techniques, and classroom management) to be prepared for a possible extraordinary situation in the future,
- Conducting a quantitative study to get the opinions of more teacher candidates,
- Strengthening the internet infrastructure is recommended.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Sinop Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 27/05/2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2021/69